

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	15
Przedmowa	21
Rozdział I	
Elementy międzynarodowego prawa podatkowego i kierunki zmian	25
1. Podstawowe determinanty obciążenia podatkowego w stosunkach międzynarodowych (Marcin Jamróży)	25
1.1. Uwagi wstępne	25
1.2. Rezydencja podatkowa	28
1.2.1. Znaczenie kryterium rezydencji	28
1.2.2. Osoby fizyczne	28
1.2.3. Osoby prawne	32
1.2.4. Miejsce osiągania dochodów	33
1.3. Unikanie podwójnego opodatkowania	36
1.4. Uwagi końcowe	41
2. Kierunki zmian w zawieranych przez Polskę umowach o unikaniu podwójnego opodatkowania (Małgorzata Witak)	41
2.1. Uwagi wstępne	41
2.2. Podstawowe zalecenia Rady OECD dotyczące Konwencji Modelowej	42
2.2.1. Odliczenie podatków fikcyjnych – klauzula <i>tax sparing</i>	42
2.2.2. Rozszerzenie art. 13 KM-OECD o tzw. klauzulę nieruchomościową	43
2.2.3. Rozszerzenie art. 26 KM-OECD o pełną klauzulę wymiany informacji	44
2.3. Kierunki zmian w polskich umowach o unikaniu podwójnego opodatkowania wynikające z zaleceń Rady OECD	44
2.3.1. Wprowadzenie do umowy pełnej klauzuli wymiany informacji na przykładzie umowy ze Szwajcarią	44
2.3.2. Eliminowanie klauzuli <i>tax sparing</i>	46
2.3.2.1. Uwagi ogólne	46
2.3.2.2. Skutki usunięcia klauzuli <i>tax sparing</i> w umowie z Cyprzem	46
2.3.2.3. Skutki usunięcia klauzuli <i>tax sparing</i> w umowie z Maltą	47
2.3.3. Wprowadzanie klauzuli nieruchomościowej	48

2.3.4.	Wprowadzanie specjalnych klauzul antyabuzyjnych	49
2.3.4.1.	Uwagi ogólne	49
2.3.4.2.	Klauzule ograniczające korzystanie z przywilejów umownych w sytuacjach zastosowania tzw. sztucznych struktur (<i>artificial arrangement</i>)	49
2.3.4.3.	Klauzule <i>main purpose test</i> przeciwdziałające niewłaściwemu opodatkowaniu u źródła	50
2.3.4.4.	Klauzula LOB w umowie z USA	51
2.4.	Kierunki zmian w polskich umowach o unikaniu podwójnego opodatkowania wynikające z uwarunkowań prawa krajowego	52
2.4.1.	Ujednolicenie metod unikania podwójnego opodatkowania	52
2.4.2.	Opodatkowanie wynagrodzeń dyrektorów w państwie rezydencji	54
2.4.3.	Zmiana definicji należności licencyjnych	54
2.4.3.1.	Różnice w definicji należności licencyjnych	54
2.4.3.2.	Uznawanie oprogramowania komputerowego	55
2.5.	Uwagi końcowe	56
3.	Wymiana informacji podatkowych jako instrument w walce przeciwko szkodliwej konkurencji podatkowej (Edyta Tkaczuk)	57
3.1.	Uwagi wstępne	57
3.2.	Charakterystyka rajów podatkowych	59
3.3.	Działania OECD w walce ze szkodliwą konkurencją podatkową	61
3.3.1.	Lista niewspółpracujących krajów oraz Światowe Forum Przejrzystości i Wymiany Informacji do Celów Podatkowych	61
3.3.2.	Modelowa konwencja o wymianie informacji podatkowych	62
3.3.3.	Zmiany Konwencji Modelowej OECD w sprawie majątku i dochodu	66
3.4.	Inicjatywy Unii Europejskiej w walce z nieuczciwą konkurencją podatkową	68
3.4.1.	Konwencja w sprawie wzajemnej pomocy administracyjnej	68
3.4.2.	Normy w zakresie przejrzystości i wymiany informacji	69
3.4.3.	Dyrektywa Rady 2011/16/UE z dnia 15 lutego 2011 r.	71
3.5.	Uwagi końcowe	75
4.	Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości w sprawach dotyczących podatków bezpośrednich – wybrane zagadnienia (Aleksander Werner)	76
4.1.	Uwagi wstępne	76
4.2.	Instytucja odpowiedzi TS na pytania prejudycjalne	77
4.3.	Wykładnia prounijna	79
4.4.	Harmonizacja podatków bezpośrednich	82
4.5.	Odpowiedzi TS na pytania prejudycjalne polskich sądów w sprawach dotyczących podatków bezpośrednich	84
4.6.	Wybrane orzeczenia TS w sprawie wykładni dyrektyw dotyczących podatków bezpośrednich	85
4.6.1.	Dyrektywa 2003/48	85
4.6.2.	Nadużycie prawa na przykładzie przepisów dyrektywy 2009/133 ...	85
4.6.3.	Dyrektywa 2011/96	89

4.6.4. Dyrektywa 2003/49	91
4.7. Uwagi końcowe	91
Rozdział II	
Opodatkowanie zakładu zagranicznego	93
1. Rozgraniczenie jurysdykcji podatkowej w przypadku zysków przedsiębiorstw (Marcin Jamroży)	93
1.1. Uwagi wstępne	93
1.2. Przesłanki powstania zakładu zagranicznego	94
1.2.1. Placówka	94
1.2.2. Stałość placówki	94
1.2.3. Prowadzenie działalności gospodarczej	95
1.2.4. Czynności inne niż pomocnicze lub przygotowawcze	96
1.3. Podstawowe formy zakładu	98
1.4. Oddział	99
1.5. Prace budowlane, montażowe lub instalacyjne	99
1.5.1. Pojęcie	99
1.5.2. Powstanie zakładu budowlanego	100
1.5.3. Wyznaczenie okresu prowadzenia robót	101
1.6. Zależny przedstawiciel	104
1.7. Serwer	106
1.8. Transparentna spółka osobowa	106
1.9. Rozdział jurysdykcji podatkowej	107
1.9.1. Opodatkowanie w państwie źródła	107
1.9.2. Opodatkowanie w państwie rezydencji	109
1.10. Przypisanie zysków zakładowi zagranicznemu	110
1.11. Prosta symulacja obciążenia podatkowego	111
1.12. Uwagi końcowe	113
2. Międzynarodowe aspekty opodatkowania gospodarki cyfrowej (Jakub Warnieło)	114
2.1. Uwagi wstępne	114
2.2. Aktualne zasady opodatkowania gospodarki cyfrowej	115
2.3. Propozycje zmian w opodatkowaniu gospodarki cyfrowej	119
2.3.1. Uwagi wstępne	119
2.3.2. Propozycje postulowane przez przedstawicieli doktryny prawa podatkowego	119
2.3.2.1. Podatek u źródła dla międzynarodowych transakcji gospodarki cyfrowej	119
2.3.2.2. Definicja stałego zakładu oparta na „obecności cyfrowej”	121
2.3.2.3. Model Integracyjnej Adaptacji	123
2.3.3. Propozycje postulowane przez OECD oraz krajowe administracje podatkowe	125
2.3.3.1. Definicja stałego zakładu oparta na „znaczącej cyfrowej obecności”	125
2.3.3.2. Test „znaczącej obecności”	126

2.3.3.3.	Podatek od wykorzystania pasma internetowego	127
2.3.3.4.	Mechanizmy zapobiegające unikaniu opodatkowania	128
2.4.	Uwagi końcowe	130
3.	Metody ustalania dochodu zakładu (Andrzej Halat)	131
3.1.	Uwagi wstępne	131
3.2.	Ustalanie zysku zakładu po aktualizacji art. 7 Konwencji Modelowej	132
3.2.1.	Podjęcie dwustopniowe	132
3.2.2.	Samodzielnie funkcjonujące przedsiębiorstwo	132
3.2.3.	Pierwszy etap – hipotetyczne uznanie zakładu jako oddzielnego i niezależnego przedsiębiorstwa	134
3.2.4.	Drugi etap – hipotetyczne określenie zysków na podstawie analizy porównawczej	138
3.2.5.	Podsumowanie dwuetapowej analizy	138
3.3.	Różnice w treści art. 7 KM OECD w wersji sprzed i po 2010 r.	139
3.4.	Uwagi końcowe	141
4.	Podział kosztów jednostki macierzystej prowadzącej działalność w branży finansowej (Bartłomiej Gryn)	142
4.1.	Uwagi wstępne	142
4.2.	Analiza funkcjonalna Spółki i Oddziału	143
4.3.	Wynagrodzenie Spółki za wykonywane funkcje zarządcze i pomocnicze ..	149
4.4.	Podział kosztów wspólnych ponoszonych w związku z pozyskaniem i utrzymaniem kluczowych klientów	153
4.5.	Rozliczenie kosztów finansowania	157
4.6.	Uwagi końcowe	162

Rozdział III

Opodatkowanie nietransparentnej spółki zależnej	163
1. Rozgraniczenie jurysdykcji podatkowej w zakresie dochodów spółki zależnej (Marcin Jamróży)	163
1.1. Uwagi wstępne	163
1.2. Dochody spółki zależnej	164
1.2.1. Zakres obowiązku podatkowego	164
1.2.2. Pierwotna korekta dochodu	166
1.2.3. Drugostronna korekta dochodu	167
1.2.4. Ograniczanie ryzyka podatkowego	168
1.3. Dywidendy otrzymywane przez rezydenta w Polsce	170
1.3.1. Uwagi ogólne	170
1.3.2. Pojęcie dywidendy	170
1.3.3. Opodatkowanie w państwie źródła	171
1.3.4. Opodatkowanie w państwie rezydencji	172
1.3.5. Symulacja obciążenia podatkowego	174
1.4. Dywidendy wypłacane z Polski	176
1.4.1. Uwagi ogólne	176
1.4.2. Zasady opodatkowania w państwie źródła	177
1.4.3. Zwolnienie dywidendy od podatku u źródła	177

1.4.4.	Dywidendy związane z działalnością zakładu	178
1.4.5.	Algorytm określania wysokości podatku u źródła	180
1.5.	Uwagi końcowe	181
2.	Ustalanie <i>beneficial ownera</i> w praktyce (Bartłomiej Rodak)	181
2.1.	Uwagi wstępne	181
2.2.	Beneficjent dochodów – znaczenie zwykłe	182
2.3.	Beneficjent dochodów – znaczenie prawne	185
2.4.	Beneficjent dochodów – znaczenie w prawie anglosaskim	185
2.5.	Nieuprawnione korzystanie z umów o unikaniu podwójnego opodatkowania a instytucja <i>beneficial ownera</i>	186
2.6.	Test <i>beneficial ownera</i> – badanie istoty transakcji	189
2.7.	Test <i>beneficial ownera</i> – badanie działalności gospodarczej	191
2.8.	<i>Dominium</i>	196
2.9.	Uwagi końcowe	201
3.	Opodatkowanie zagranicznych spółek kontrolowanych (Aleksandra Trzópek) ..	201
3.1.	Uwagi wstępne	201
3.2.	Główne założenia regulacji CFC	202
3.3.	Umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania	205
3.3.1.	Uwagi ogólne	205
3.3.2.	Kolizja pomiędzy regulacjami typu CFC a ustawodawstwem wewnętrznym	205
3.3.3.	Kolizja regulacji CFC z Konwencją Modelową OECD	206
3.3.4.	Regulacje CFC a swoboda przedsiębiorczości	208
3.4.	Uwagi końcowe	209
4.	Planowanie podatkowe w ramach struktur holdingowych (Dominik J. Gajewski)	210
4.1.	Uwagi wstępne	210
4.2.	Ogólne pojęcie holdingu	210
4.3.	Teorie opodatkowania holdingów w państwach Unii Europejskiej	213
4.4.	Podatkowa grupa kapitałowa – teoria i praktyka	215
4.5.	Szczegółne rozwiązania podatkowe dla holdingów w wybranych państwach Unii Europejskiej	221
4.6.	Koncepcja CCCTB i jej zakres podmiotowy	225
4.7.	Uwagi końcowe	230
5.	Europejska spółka akcyjna – teoretyczne korzyści i praktyczne problemy (Aleksandra Dziemaszkiewicz-Kwiecińska)	231
5.1.	Uwagi wstępne	231
5.2.	Trudności w określeniu ram prawnych funkcjonowania spółki europejskiej w krajach członkowskich ze szczególnym uwzględnieniem Polski	234
5.3.	Ograniczony katalog sposobów powstania europejskiej spółki akcyjnej. Przeniesienie siedziby spółki europejskiej	238
5.4.	Koszty prowadzenia działalności w postaci europejskiej spółki akcyjnej	241
5.5.	Skomplikowane zasady zaangażowania pracowników w zarządzanie spółką europejską	243

5.6. Brak specyficznych preferencji podatkowych dla spółki europejskiej	246
5.7. Uwagi końcowe	248
6. Przekształcenie spółki kapitałowej w spółkę niebędącą podatnikiem (Grzegorz Stachyra, Marcin Jamroży)	250
6.1. Uwagi wstępne	250
6.2. Ogólna charakterystyka następstw przekształcenia	250
6.2.1. Istota prawna przekształcenia	250
6.2.2. Podatkowe następstwa przekształcenia	251
6.2.2.1. Uwagi ogólne	251
6.2.2.2. Przekształcenie homogeniczne	252
6.2.2.3. Przekształcenie heterogeniczne	252
6.3. Opodatkowanie zatrzymanych zysków	253
6.3.1. Uwagi ogólne	253
6.3.2. Przedmiot opodatkowania	253
6.3.3. <i>Ratio legis</i> opodatkowania zatrzymanych zysków	255
6.3.4. Stosowanie zwolnienia z podatku oraz preferencyjnych stawek	257
6.3.5. Podatek od zatrzymanych zysków jako bariera dla przekształceń ...	259
6.4. Skutki podatkowe związane ze zmianą podatnika	262
6.4.1. Zmiana zasad opodatkowania dochodu	262
6.4.2. Ustanie rezydencji podatkowej	262
6.4.3. Ustanowienie zakładu zagranicznego	263
6.4.4. Rozliczenie straty podatkowej	264
6.4.5. Wydatki związane z przekształceniem	264
6.4.6. Kolizje kwalifikacyjne	265
6.5. Uwagi końcowe	265
7. Architektura <i>transfer pricingu</i> w dobie optymalizacji podatkowej (Ewelina Kołodziejska)	266
7.1. Uwagi wstępne	266
7.2. Przesłanki skutkujące wyborem cen transferowych jako narzędzia optymalizacji podatkowej	267
7.3. Wykorzystanie <i>transfer pricingu</i>	267
7.4. Ryzyko związane z <i>transfer pricingiem</i>	271
7.5. Instrumenty ograniczające ryzyko podatkowe	274
7.6. Dokumentacja podatkowa na przykładzie usług wewnątrzgrupowych	275
7.7. Uwagi końcowe	277

Rozdział IV

Opodatkowanie odsetek oraz należności licencyjnych	279
1. Rozgraniczenie jurysdykcji podatkowej w zakresie odsetek (Marcin Jamroży) ...	279
1.1. Definicja odsetek	279
1.2. Opodatkowanie w Polsce jako państwie źródła	280
1.3. Przypisanie odsetek zagranicznemu zakładowi	284
1.4. Algorytm określania wysokości podatku u źródła	286
1.5. Opodatkowanie w państwie rezydencji	286
1.6. Uwagi końcowe	288

2.	Opodatkowanie osób fizycznych z tytułu odsetek (Mariusz Pogoński)	288
2.1.	Uwagi wstępne	288
2.2.	Opodatkowanie odsetek uzyskanych w Polsce przez nierezydentów podatkowych na gruncie polskich przepisów wewnętrznych	289
2.3.	Opodatkowanie odsetek uzyskanych za granicą przez polskich rezydentów podatkowych na gruncie polskich przepisów wewnętrznych	291
2.4.	Stosowanie postanowień umów o unikaniu podwójnego opodatkowania	292
2.5.	Rola dyrektywy 2003/48	294
2.6.	Relacja postanowień dyrektywy do umów o unikaniu podwójnego opodatkowania	297
2.7.	Implementacja przepisów dyrektywy w polskich przepisach podatkowych	298
2.8.	Nowelizacja u.p.d.o.f. implementująca zmiany wprowadzone w dyrektywie	301
2.9.	Uwagi końcowe	302
3.	Struktury <i>cash pooling</i> – implikacje podatkowe dla rezydenta na przykładzie międzynarodowej grupy kapitałowej (Joanna Dąbrowska)	303
3.1.	Uwagi wstępne	303
3.2.	Struktura <i>cash pooling</i> w grupie kapitałowej EADS	304
3.3.	Opodatkowanie dochodu na gruncie ustawodawstwa krajowego	307
3.3.1.	Ujęcie transferów w przychodach i kosztach podatkowych	307
3.3.1.1.	Uwagi wprowadzające	307
3.3.1.2.	Odsetki otrzymywane bądź płacone z tytułu sald na rachunkach skonsolidowanych	308
3.3.1.3.	Różnice kursowe	309
3.3.2.	Niedostateczna kapitalizacja	310
3.3.3.	Dokumentacja podatkowa cen transferowych	312
3.4.	Opodatkowanie dochodu nierezydentów	313
3.5.	Uwagi końcowe	315
4.	Rozgraniczenie jurysdykcji podatkowej w zakresie należności licencyjnych (Marcin Jamróży)	315
4.1.	Definicja należności licencyjnych	315
4.2.	Opodatkowanie w Polsce jako państwie źródła	316
4.3.	Przypisanie należności licencyjnych zakładowi	318
4.4.	Algorytm określania wysokości podatku u źródła	319
4.5.	Opodatkowanie w państwie rezydencji	320
4.6.	Wybrane zagadnienia problemowe	320
4.6.1.	Uwagi wstępne	320
4.6.2.	Oprogramowanie komputerowe	321
4.6.3.	Użytkowanie urządzenia przemysłowego	322
4.6.4.	Korzystanie z <i>know-how</i>	325
4.7.	Uwagi końcowe	326
5.	Zasady opodatkowania umów leasingu transgranicznego (Łukasz Andruszkiewicz)	326
5.1.	Uwagi wstępne	326

5.2. Umowa leasingu w Konwencji Modelowej OECD	327
5.3. Zasady opodatkowania transgranicznych umów leasingu operacyjnego ...	329
5.4. Zasady opodatkowania transgranicznych umów leasingu finansowego	334
5.5. Uwagi końcowe	337

Rozdział V

Opodatkowanie dochodów z pracy najemnej oraz wybranych dochodów kapitałowych osób fizycznych

1. Rozgraniczenie jurysdykcji podatkowej w zakresie dochodów z pracy najemnej (Marcin Jamróży)	338
1.1. Uwagi wstępne	338
1.2. Rozdział roszczeń podatkowych między państwa	339
1.3. Opodatkowanie w państwie źródła	341
1.4. Opodatkowanie w państwie rezydencji	342
1.4.1. Okres pobytu	343
1.4.2. Pracodawca w sensie ekonomicznym	345
1.4.3. Ponoszenie wynagrodzenia przez zakład	346
1.4.4. Międzynarodowy wynajem siły roboczej	347
1.5. Uwagi końcowe	349
2. Opodatkowanie dochodów pracowników oddelegowanych (Magdalena Cieślak)	349
2.1. Uwagi wstępne	349
2.2. Aspekty ubezpieczeniowe	350
2.2.1. Koordynacja systemów zabezpieczenia	350
2.2.2. Zasada ogólna	351
2.2.3. Odstępstwa od zasady ogólnej	351
2.3. Zasady opodatkowania dochodu przy delegowaniu	353
2.4. Uwagi końcowe	356
3. Koncepcja pracodawcy ekonomicznego (Magdalena Pożaroszczyk-Komór)	356
3.1. Uwagi wstępne	356
3.2. Koncepcja pracodawcy ekonomicznego w świetle art. 15 ust. 2 Konwencji Modelowej OECD	357
3.2.1. Warunek wynikający z art. 15 ust. 2 lit. b	357
3.2.2. Międzynarodowy wynajem siły roboczej jako przesłanka instytucji pracodawcy ekonomicznego	359
3.2.3. Ewolucja koncepcji pracodawcy ekonomicznego	361
3.2.4. Koncepcja pracodawcy ekonomicznego a Komentarz do Konwencji Modelowej OECD z 2010 r.	362
3.3. Zastosowanie koncepcji pracodawcy ekonomicznego	365
3.3.1. Implikacje podatkowe	365
3.3.2. Podejście do koncepcji pracodawcy ekonomicznego na przykładach wybranych państw	367
3.4. Uwagi końcowe	371
4. Opodatkowanie dochodów marynarzy (Remigiusz Felcenloben)	372
4.1. Uwagi wstępne	372

4.2. Umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania zawarte przez Polskę oraz ich zastosowanie do opodatkowania marynarzy	373
4.2.1. Konwencja Modelowa OECD	373
4.2.2. Przykładowe regulacje umów o unikaniu podwójnego opodatkowania	374
4.2.3. Umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania zawarte z Norwegią	375
4.2.4. Brak zawartej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania	378
4.3. Faktyczny zarząd przedsiębiorstwa	378
4.4. Bandera statku	379
4.5. Raje podatkowe a ich wpływ na opodatkowanie marynarzy	379
4.6. Uwagi końcowe	380
5. Opodatkowanie emerytur i rent zagranicznych (Mariusz Pogoński)	380
5.1. Uwagi wstępne	380
5.2. Pojęcie emerytury (renty) zagranicznej	381
5.3. Określenie miejsca rezydencji podatkowej beneficjenta świadczenia emerytalno-rentowego	383
5.4. Bezpośrednie rozgraniczenie miejsca opodatkowania (normy o zamkniętych skutkach prawnych)	385
5.5. Normy o otwartych skutkach prawnych	386
5.6. Sytuacje szczególne	387
5.7. Obowiązki ciążące na płatniku podatku z tytułu wypłaty emerytury bądź renty zagranicznej	388
5.8. Uwagi końcowe	390
6. Opodatkowanie dochodów z zagranicznych funduszy inwestycyjnych i ubezpieczeniowych, pracowniczych programów emerytalnych oraz indywidualnych kont emerytalnych (Jarosław Sekita)	390
6.1. Uwagi wstępne	390
6.2. Ogólne zasady powoływania się w przepisach na inne akty prawa	391
6.3. Praktyka powoływania się w przepisach ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych na inne akty prawa	392
6.4. Odwołanie się w przepisach ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych do regulacji dotyczących instytucji i usług finansowych	393
6.5. Praktyczne skutki podatkowe wynikające z treści przepisów odwoławczych ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych	394
6.6. Uwagi końcowe	401
Bibliografia	403
Autorzy	423